

№51(5082)

20 желтоқсан 2008 жыл

Газет 1963 жылдан бері

Аудандық қоғамдық саяси газеті

ЖУЗДА

Тәуелсіздік - сан ғасырлық аңсаған арман, қол жеткізген шындық

15 желтоқсан күні аудандық Мәдениет үйінде Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 17 жылдығына арналған салтанатты жиын болып өтті. Оған ауданның барлық елді-мекендерінен өкілдер, аудандық Мәслихат депутаттары, соғыс және еңбек ардагерлері, жастар және қоғамдық ұйымдар өкілдері, кәсіпкерлер қатысты. Егемен еліміздің әнұраны орындалғаннан кейін аудан әкімі С.Шайдаров Тәуелсіздік мерекесіне орай баяндама жасады және барша нұралықтарды осы ерекше ұлттық мерекемен құттықтады. Одан соң аудан әкімі 2008 жылда ауданның әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуына елеулі үлес қосқан және қоғамдық белсенділік танытқан бір топ нұралықтарды Құрмет грамоталарымен марапаттады. Қарағанды облысы әкімінің Құрмет Грамотасымен: «Қазавотранс» АҚ-ның филиалының жүргізушісі Хасенов Саябек, №39 ерт сөндіру бөлімшесінің капитаны Хамзин Нұрлан, Нұра ау-

Иван Флорьянович, шаңғы жарысы бойынша облыс чемпионы Сафонов Александр, №2 орта мектептің директорының ғылыми инновациялық жұмыстар бойынша орынбасары, «Нұр Отан» ХДП-ның «Жас Отан» жастар қанатының атқарушы хатшысы Түсіпов Байбол, аудандық білім беру бөлімінің бас маманы Әлмағамбетова Шарбан марапатталды.

Аудан әкімінің «Құрмет грамотасымен»: санитарлық қадағалау бөлімінің лаборанты Шүлембаева Әсима, ішкі істер бөлімі бастығының орынбасары Протасенко Константин, балалар саз мектебінің мұғалімі Жұмбаева Гүлжан, аудан әкімі аппаратының кадр бойынша бас инспекторы Қайырбекова Алмагүл, жол мекемесінің механизаторы Малышенко Иван, «Нұра» газеті редакциясының жүргізушісі Жапаров Баймұрат, аудандық «Сарыарқа» спартакиадасының чемпионы Киткевич Александр, салық басқармасының бөлім меңгерушісі Самойлюк Алла, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бас маманы Құмар Әділбек, №1 мектептің жас маманы, психолог Саитова Марина марапатталды.

Келесі кезекте аудан әкімі С.Шайдаров Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі, «Арман мен азап», «Қилы кезеңдер», «Қуан, қазақ, азаттық алғаныңа» кітаптарының авторы, зейнеткер ұстаз, ауданымыздың қадірлі ақсақалы Махмет Темірулына аудан өміріне белсенді араласқаны үшін және Тәуелсіздік құрдасы М.Сүлейменов атындағы орта мектептің 10 сынып оқушысы Жақыпов Нұрланға бағалы сыйлық түрлі түсті теледидар, табыс етті.

Сонымен бірге ауданның қоғамдық өмірінде белсенділік көрсеткен бір топ нұралықтар аудан әкімінің Алғыс хаттарымен марапатталды. Оның ішінде «Армандастар» тобының мүшелері Мұқышев Тоқтар, Жапаров Серік, Жүленов Жаңбырбай және Мәдениет үйінің қызметкерлері Сасым Жолаушы, Тәжібеков Әсет, Ахметова Салтанат, Есмұханов Асқар, Жакудина Гүлмира, Бейсембекова Әсем, Шахарбаев Амангелді бар.

Салтанат соңы мерекелік концерттік бағдарламаға ұласты.

дандық телекоммуникация торабының маманы Айтжанов Қайрат, аудандық қорғаныс бөлімінің қызметкері Демиденко Валентина, «Киевский» ЖШС-нің механизаторы Юнга Сергей, ішкі істер бөлімінің тергеушісі Тұраров Мұратбек, «Индустриальный» ЖШС-нің директоры Дильман

Аудан әкімі С.Шайдаровтың Тәуелсіздіктің 17 жылдығына орай өткен салтанатты жиында жасаған баяндамасы

Құрметті нұралықтар! Құрметті қонақтар!

Біз бүгін егемен еліміздің ең ұлық, ең қастерлі мерекесі – Тәуелсіздік күнін атап өту салтанатына жиналып отырмыз.

Еліміз 17 жылда ғасырға татитын жолдан өтті. Қазір Қазақстан әлем мойындаған мемлекеттердің бірі. Тәуелсіздік – азаттықтың алтын дінгеі, ұлттық өрлеудің ұлы күші.

Ел Президенті Нұрсұлтан Назарбаев 1991 жылдың 16 желтоқсанында «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық Заңға қол қойды. Сөйтіп, ең алдымен елдің азаттығын білдіретін саяси акт Тәуелсіздік декларациясы қабылданды. Оны саяси, әлеуметтік және экономикалық тұрғыдан негіздемейінше қай жағынан алғанда да толымды дербестік болмайтын еді. Республика экономикасын көтеру барысында ауқымды реформалар жүргізілді. Соның арқасында еліміз дербес экономикалық өрлеу жолына түсті. Экономика оңала бастаған шақтан ірі саяси реформалар қолға алынды. Демократиялық ұстанымдар негізінде жұмыс істейтін саяси партиялар мен азаматтық институттар қабылданды.

1995 жылы 30 тамызда қабылданған Конституция бойынша Қазақстан өзін демократиялық, зайырлы және құқықтық мемлекет ретінде орнықтырды. Республикадағы билік тармақтары түгелге жуық өзгертіліп, осы заманғы мемлекеттік талаптарға сәйкес қайта жасақталды. Қазақстан Республикасының қос палаталы Парламенті, Конституциялық кеңесі мен сот жүйесі және экономикадағы нарықтық өзгерістерді жүйелі түрде жүзеге асыра алатын Үкімет құрылымы дүниеге келді.

Жас Қазақстан мемлекеті бұған дейін орнаған береке-бірлік пен сыйлас тірліктің арқауын одан әрі ширатып, «Төртеу түгел болса, төбедегі келеді» деген сөзге қазық қақты. Осындай дәстүрлі «Не істеу керек?» деген үлкен сұрақ нақты қойылғанда Нұрсұлтан Назарбаев ең алдымен ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету керек деген ойға табан тиреді. Ол үшін ядролық қару-жарақ арсеналы жөнінен әлемдегі төртінші ел болып табылатын Қазақстан сол қуатты қарудан өз еркімен бас тартуға шешім қабылдады.

Елбасымыздың сындарлы сыртқы саясатының, іргені бекіткен ішкі саясатының нәтижесінде Қазақстан атты алып даланың жаңа кіндігін Еуразия атты алып құрлыққа байлап, «Қазақстан жолын» әлемдік картаға түсірді.

Қазақстан жері кең байтақ, ата-бабаларымыздан мәңгілікке қалған асыл мұра. Мемлекет басшысының ерен еңбегі мен аса жоғары ұйымдастырушылық қасиеті арқасында Қазақстанның мемлекеттік шекарасы тарихта тұңғыш рет ресми түрде түпкілікті айқындалды.

Елдің егемендігін, аумағының тұтастығын қорғау үшін Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері құрылды, еліміздің әскери доктринасы дайындалып, тұжырымдалып, ол заман талабына сай сараптау мен бағалаудан өтіп, қабылданды.

«Әуелі экономика, сосын саясат» деген ұстаным біздің ел дамуының ең негізгі іргетасы болды.

1993 жылғы 15 қарашада Тәуелсіз Қазақстанның тарихында жаңа беттер ашылды. Ел Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың Жарлығымен айналымға ұлттық валюта – теңге енгізілді. Төл теңгеміз терден орын алды. Ұлттық «Экспотамыз» ұлықталды.

Кезең-кезеңге бөлінген экономикалық дамудың алғашқы сатысында «Қазақстан-2030» стратегиясы тұжырымдалды. Жалғасы 2-ші бетте орындаудың барысында елдің ішкі жалпы өнімі екі есеге дейін артып, халықтың әл-ауқаты анағұрлым өсті, ең бастысы – экономикалық даму қарқынды сипат алды. Балабақшалар, мектептер мен ауруханалар, демалыс орындары мен спорттық-сауықтыру орындары қарқынды салынып жатыр. «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасының орындалуы Президенттің күн сайынғы назарында. Кадрлар даярлау жөнінде бұдан 15 жыл бұрын дүниеге келген «Болашақ» бағдарламасы мен еліміздегі маман кадрлар даярлау жөніндегі қазіргі заман талабына сай міндеттер тұрақты күн тәртібіне қойылды.

Әлемдік экономика жүйесіне етене кіріккендіктен де Қазақстан жаһандық қамтитын қаржы дағдарыстарынан тыс тұра алмайтыны түсінікті. Елбасымыз бұл дағдарыстың алдын алу үшін бұрын-соңды болып көрмеген қадамдар жасауда. Алдағы үш жылда бұрын айтылған әлеуметтік жеңілдіктердің барлығы да сол күйінде қалатындығы жөнінде жақында тағы да мәлімдегені ерекше атап айтарлық жай. Президенттің тапсырмасымен жақында Үкімет қабылдаған дағдарысқа қарсы шаралар бағдарламасы ойдағыдай орындалатындығына, Елбасымыздың Қазақстан халқының әл-ауқат деңгейін үнемі жоғарылата беру жөніндегі міндеттері толық жүзеге асатынына еліміздің көпұлтты жұртшылығы кәміл сенеді.

Тәуелсіздігімізді жариялай салысымен дүниенің төрт бұрышына тарыдай шашырап кеткен ағайындарымызды іздеп, 1992 жылдың өзінде-ақ Дүние жүзі қазақтарының тұңғыш құрылтайын өткіздік. Осы 17 жылда тарихи Отанына 650 мыңнан астам қандастарымыз квота арқылы оралса, өз бетімен келгендерді қосқанда бұл керсеткіш 1 миллионнан асты. Мұның бәрі елдің әл-ауқатының қаншалықты өскеніне айқын дәлел. (Жалғасы 2-ші бетте)

Президент Жолдауымен

Тәуелсіздікке тарту

Еліміз тәуелсіздігін алған уақыттан бері жеткен-жетістіктері мен алған асулары аз емес. Әлемнің көптеген елдермен дипломатиялық қарым-қатынас орнатылып, алыс-беріс пен барыс-келіс нығайып, көптеген ұлттар мен ұлыстарға құтты мекен болған киелі де құтты қазақ жері осымен он жетінші рет Тәуелсіздік мерекесін атап өттік. Шынында да әлемнің қай елін алып қарасақ та дәл осы Қазақстандай көп ұлтты, көп конфессиялы емес. Ал осындай мәселелерге қарамастан КСРО ыдыраған тұста халық сенімінен шығып, елге басшылық жасаған Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев барлық қазақстандықтардың басына қайтсем де құт-береке орнатамын, қайткен күнде де халқымды тығырықтан аламын деген сенімнің арқасында біз бүгінде осындай деңгейге жеттік. Осындай ауқымды істердің басына қасында жүрген Нұрсұлтан Әбішұлы өз халқының да жағдайын бір сәтке болса дағы ұмытқан емес. Осы мақсатта жыл сайын Президентіміз Қазақстан халқына жолдау арнап, сол жолдаулары халықтың мұң-мұқтажымен үні үндес, мұңы мұңдас шығып келеді. Нұрсұлтан Әбішұлының биылғы жылғы «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты жолдауының Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру бөлімінде «Тұрғындардың әл-ауқатын жақсарту барлық дәрежедегі әкімдердің бірінші кезектегі міндеті болып қалуы тиіс», - дей келе біздің азаматтарымыз үшін, әсіресе, жас отбасылар үшін тұрғын үйдің қол жетімділігі мен сапалылығы – мемлекеттің барынша өмірлік маңызы бар басымдықтардың бірі болып келеді және алдағы уақытта да солай қала бермек» және «Жалға берілетін тұрғын үй құрылысына, оның ішінде мемлекеттік қызметкерлер мен мен бюджеттік сала еңбеккерлері үшін салынатын үйлерге екіпін түсірген жөн. Өзінің тұрғын үйін салғысы келетін азаматтар үшін мемлекет жеке меншік құрылысына арналған инфрақұрылымдар қалыптастырады» деген бопатын.

Осыған байланысты биылғы жылы Нұра ауданының орталығы Киевка кентінде де бюджеттік сала мамандары мен көп балалы отбасылар үшін жаңа, экологиялық талаптарға сай материалдардан жалға берілетін тұрғын үйлер кешені салынды. Мұндай ауқымды іс-шара Елбасы жолдауын орындау мақсатында облыстық және жергілікті атқарушы билік тарапынан іске асып жатқаны Нұра халқын қуанышқа бөледі. Бұлай дейтін себебіміз соңғы жиырма жылда аудан орталығында жаңадан тұрғын үйлер салу деген болған емес. Ал осы

тұрғын үйлерді салу үшін облыстық бюджеттен 22 млн теңге қаражат бөлінген. Айтқандай биылғы жыл Нұра ауданының 80 жылдығын атап өткендіктен көптеген ғимараттар мен әлеуметтік маңызы бар нысандарды ашумен ерекшеленген. Ал мына тұрғын үйлер кешені жергілікті атқарушы биліктің жергілікті халықтың ырзығы үшін көлемі 154,2 шаршы метр бір пәтерлік үй көп балалы, басы 17-де аяғы 8 айлық 7 көмелетке толмаған баласы бар отбасы Слямов Қуатқа және ал екі пәтерлік үй: бюджеттік сала қызметкері дәрігер Қадыров Әсетке және баспанасыз жүрген 2 топтағы мүгедек Смағұлов Өмірзаққа бұйырды.

Тәуелсіздік күніне тарту ретінде аудан әкімі Шайдаров Серік Жаманқұлұлы пәтер кілттерін табыс етіп және әр отбасына өз атынан боз кілем сыйға тартты. Аудан әкімі өз сөзінде мұндай игі шара мұнымен тоқталып қалмай алдағы жылдары жалғасын табатындығын да атап өтті.

Осы салтанатты шараға қатысқан аудандық ақсақал-

дар кеңесінің төрағасы Көбек Ынтықбаев пәтер иелерін құттықтай келе:

«Бұл біздің аудан үшін айтулы оқиға. Себебі бізде кейінгі 20 жылда тұрғын үй салынған жоқ. Егер Президенттің берген тапсырмалары жергілікті атқарушы органдармен осылайша орындалып отырса, онда, әрине, еліміз күннен күнге гүлдене түсетіні сөзсіз. Ал нақты айтсақ аудан әкімі С.Шайдаровтың қолға алуымен аудандан қаншама игі істер атқарылды. Бүгінгі шара сол көп атқарылған істердің бірі және еліміздің ең басты мерекесіне тамаша тарту- деді.

Шевелева Н.К. зейнеткер – ұстаз: «Бұл игі іске өте қуанып тұрмын. Және жергілікті атқарушы органдар бұл шараға өте жауапты көлгендігін атап өткім келеді. Атап айтсақ пәтер кілтін ие болғандар ішінде, аз қамтылған отбасылар да, көп балалы отбасы да және бюджеттік сала қызметкері де бар. Бәрі де орынды. Әрине, бұл, сөз жоқ, аудан әкімі С.Шайдаровтың еңбегімен жүзеге асырылған шара.

Әрине, пәтер иелерінің қуаныштарында шек жоқ, тіпті көздерінен қуаныш жасы шығып, ал жүздері нұрланып кеткен. Слямов Қуатты аудан әкімі езі бастап балаларымен жаңа баспанасына енгізіп, осы отбасымен суретке де түсіп үлгерді. Балалар қуанышында да шек жоқ, кеше ғана жер төледе 7 баламен тұрған Қуат, бүгін міне кең сарайдай, ішінде барлық жағдай жасалған, жарық, жаңа үйге ие болғаны өңі ме түсі ме дегендей, ризалығын кішкентай 8 айлық сәбиін көтеріп тұрып бір ауыз сөзбен «Рахмет, Сізге, Серік Жаманқұлұлы!», деп ризалығын толғаныс үстінде бір ауыз сөзбен ғана білдірді.

Иә, еліне адал қызмет етіп, осындай қарапайым адамдардың алғысына бөленгенге не жетсін!

РЕШЕНИЕ

председателя двенадцатой сессии Нуринского районного Маслихата пос.Киевка №12 15.12.2008 г.

О созыве очередной двенадцатой сессии Нуринского районного Маслихата

Созвать двенадцатую очередную сессию Нуринского районного Маслихата 24 декабря 2008 года в 11:00 часов в актовом зале районного акимата. Председатель двенадцатой сессии районного Маслихата Д.Баянов

СООБЩЕНИЕ

На рассмотрение очередной XII сессии районного маслихата 24 декабря 2008 года вносятся следующие вопросы:

1. Об утверждении среднесрочного плана социально-экономического развития Нуринского района на 2009-2011 годы
2. Об районном бюджете на 2009 год
3. Отчет акима Нуринского района о выполнении возложенных функций и задач.
4. Другие вопросы

Аудан әкімі С.Шайдаровтың Тәуелсіздіктің 17 жылдығына орай өткен салтанатты жиында жасаған

баяндамасы

Қазақстан ез қандастарын туған елге шақырып, соған лайық қамқорлық жасап отырған әлемдегі үш мемлекеттің бірі.

«Қасиетті қазақ жері- ата-бабаларымыздың даңқты тарихын атының туяғымен жазып кеткен жер», деп Елбасы өзі айтқандай, сол тарихи жердің бірі Арқа төсіндегі Ақмола десек, осы жерге тәуелсіз елдің ғажайып астанасын салу тағы бір табысымыз еді. Астана күн санап көркейіп келеді. Оның ел дамуына қосар үлесі де мол болмақ. Бұл да – келешектегі үлкен үміт күттіретін жақсы ырым, жаңа нышан!

Өткен жылы 30 қарашада Мадридте Қазақстан үшін, жалпы алғанда, бүкіл әлемдік қауымдастық үшін аса маңызды, тарихи шешім қабылданды. Еуропадағы Қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы Қазақстан республикасының 2010 жылы осы мәртебелі ұйымға төрағалық етуіне бірауыздан дауыс берді!

Қазақстан әлемдегі түркітілдес, мұсылман және азиялық мемлекеттердің, кешегі кеңестік кеңістіктегі елдердің ішінде Еуропадағы Қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына бірінші болып төрағалық ететін мемлекет ретінде тарихқа енді.

Осы 17 жыл сіз бен біздің ортақ тарихымыз. Ортақ жеңісіміз. Тәуелсіздік жолы тәуекелге толы. Қазіргі Қазақстан – тәуелсіздік туғырын бекіткен, әлемдік еркеңнет көшіне сенімді түрде қосылған мемлекет.

Міне, тәуелсіздік тарихының он жетінші жылы да өтіп барады. Сол жылдардың бйігінен қарағанда да келер ұрпақ мыңжылдықтар межелінде, ғасырлар тоғысында Еуразия құрлығының алып даласында Қазақстан атты мемлекетті өз жүзінде орнатып берген, жылда аяғынан тік тұрғызып. Әлемдегі мықты елдермен бекетпес елге айналдырған Қазақстанның бірінші Президенті Нұрсұлтан Назарбаевты өз тарихындағы айрықша асыл тула ретінде, болашақ білігіне бастайтын баянды жолдың ізашары ретінде ардақтайтын болады. Тәуелсіздік мерекесі қарсаңында Алматы қаласы ақсақалдары, зиялы қауым, Социалистік Еңбек ерлері атынан жаңадан бекітілген «Қазақстанның Еңбек ері» атағына бірінші болып лайықты елімізді осынау сыйдарлы кезеңде «тар жол, тайғақ кешу» аман есен өтіп, еліне мерекелі халқына береке сыйлаған. Қазақстанның беделін биіктетіп, туын тұғырлы, мерейін үстем, абыройын асқақ, шаңырағын берік қылып асқан керегенділікпен кеш бастап келе жатқан Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевқа беру жөнінде ұсыныс жасады. Бұл ұсыныс Парламенттің жеңісті отырысында бірауыздан қолдау тапты.

Тәуелсіздіктің арқасында елімізге құт қонып, ырыс үйіріліп, ортаға үлкен сыбаға түсіп тұр. Төле би бабамыз айтқандай, тек қолға қонған бақыт құсын үркітпін алмай, жұмыла кірісіп, кеңесіп шешіп, елдіктің туғырына әрбір азамат құс болып қона білсе – ел болғанымыз сол.

Ежелден аңсаған еркіндіктің туы жоғары, елдігі берік, тілегі бақыт бола берсін!

Баршаныңды осы құстері де, ерекше мөреке – Тәуелсіздік күнімен шын жүректен құттықтай отырып, әр отбасына береке бірлік, молшылық пен амандық тілеймін! Тәуелсіз еліміздің туы арқашан да биік, тұғыры берік болсын!

Мерекелеріңізбен құрметті нұралықтар!

Уважаемые нурицы!

Сегодня мы отмечаем наш главный национальный праздник – День Независимости Республики Казахстан.

16 декабря 1991 года произошло величайшее событие за всю историю казахского народа. В этот день Президент Н. А. Назарбаев подписал Конституционный Закон «О государственной независимости Республики Казахстан», который положил начало строительству суверенной государственности.

Казахстан – совсем еще молодое государство, которое на протяжении многих веков бесконечно претерпевало невосполнимые утраты и потери на пути к обретению подлинной независимости.

Из истории Казахстана вы знаете цель хронологических событий, предшествовавших великой дате 16 декабря 1991 года, поэтому для нас особенно значимы и дороги достижения последних лет.

Мы по праву можем гордиться своими успехами, которые стали возможны исключительно благодаря обретению Казахстаном государственной независимости. Неоспоримым фактом являются достижения страны по всем направлениям развития государства и общества. На сегодняшний день мы получили гарантию самых великих держав по безопасности и территориальной целостности Казахстана.

Сегодня мы можем с уверенностью и гордостью сказать, что Казахстан в свои 17 лет независимого развития состоялся как полноправный, ответственный и уважаемый член мирового сообщества.

Для всех нас это особый праздник, ведь за ним стоит история страны, судьба ее народа. Непрост был путь казахского народа к этому дню. Не вдаваясь в глубь многовековой истории, остановлюсь лишь на юбилейных событиях этого года, имеющих прямое отношение к независимости Казахстана: это 90-летие движения «Алаш Орда» и 10-летие Астаны.

В начале прошлого века лидеры «Алаш Орды»: Алихан Букейханов, Ахмет Байтұрсынұлы, Мыржақып Дулатов подняли вопрос о казахской автономии. Именно они впервые в Казахстане озвучили идею управления с президентом и двухпалатным парламентом. Они выступили за развитие казахского языка, культуры казахского народа, за что несомненно были причислены к националистам и «врагам народа». Их чаяния смогли осуществиться только в суверенном Казахстане. К сожалению, в советское время трагически закончилась судьба этих великих государственных деятелей казахской интеллигенции начала XX века. А мы, их потомки, с достоинством смогли продолжить их начинания. Нам судьба уготовила хорошую участь – жить и трудиться в независимом государстве, становление и развитие которого связано с именем первого Президента страны Нұрсұлтаном Абишевичем Назарбаевым, главным инициатором Конституционного Закона «О государственной независимости Республики Казахстан». Этот закон возвестил всему миру о том, что в центре Евразии появилось на свет новое самостоятельное государство. Именно тогда началась новая глава в истории нашей Родины. Благодаря политической воле Президента Республики Казахстан Н. А. Назарбаева создана устойчивая система государственной власти. Успешно работают все основные институты современного демократического государства – Президент, Парламент, Правительство, судебная власть и избирательная система. Создана либеральная экономика с развитой рыночной инфраструктурой, а также одна из прогрессивных на постсоветском пространстве финансово-экономическая система с устойчивой национальной валютой – тенге. В Казахстане сформирован наиболее благоприятный инвестиционный климат. Осуществился подъем отечественного производства и развиваются современные информационные технологии.

Была законодательно закреплена единственно правильная на тот период президентская форма правления. Сегодня мы осознанно можем дать высокую оценку взвешенным политическим действиям Главы государства в принятии своевременных мер по строительству своего государства.

Под руководством Президента разработан курс развития страны на долгосрочный период, выраженный в Стратегии развития Казахстана до двух тысяч тридцати года.

Системная реализация Стратегии с долгосрочными приоритетами обеспечила успех начатых в первые годы независимости преобразований, ставший заметным на

международной арене. Сегодня наша страна рассматривается в качестве наиболее важной составляющей укрепления безопасности в Центральной Азии. Авторитет государства на международной арене становится все более осязаемым. Год назад произошло большое историческое событие: наша страна удостоилась чести возглавить одну из авторитетных международных организаций – Организацию по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) – в 2010 году.

Сопредседательство Казахстана в ОБСЕ в немалой степени является следствием высокого доверия к Президенту Н. А. Назарбаеву, чья активная международная, реформаторская и миротворческая деятельность явилась неоспоримым активом заявки Казахстана, вышедшего на новый уровень развития – обеспечение международной конкурентоспособности страны. В результате, все 56 стран единодушно поддержали нашу страну.

На фоне приоритетности экономических реформ над политическими, впоследствии трансформированных Главой государства в формулу «сначала — экономика, потом — политика», стало возможным принятие ряда решений, знаковых для дальнейшего развития и модернизации экономики страны. Речь идет о выполнении Стратегических планов развития страны и Посланий Главы государства. В целях их реализации приняты Постановления Правительства по утверждению программы 30-ти корпоративных лидеров и развитию социально-предпринимательских корпораций (СПК). Созданы условия для появления крупнейших корпоративных лидеров, которые должны стать авангардом промышленности и обеспечить экономический прорыв страны. Их продукция в перспективе составит бренд Казахстана в глобальной экономической системе. Это разработки в машиностроении, горно-металлургической отрасли, по развитию нефтехимических производств, транспортно-логистических услуг, связи, переработке сельскохозяйственной продукции, производству стройматериалов. Основной миссией Программы «30 корпоративных лидеров» является ускоренная модернизация национальной экономики и повышение конкурентоспособности казахстанских производителей для достижения главной общенациональной цели – обеспечения прорыва Казахстана в Первый мир, вхождение в клуб 50 конкурентоспособных государств мира.

В самые сложные моменты нашего развития Президент страны находил единственно верные решения по вопросам внутреннего развития и внешней политики, что позволило перестроить жизнь государства на новых общественных и экономических принципах.

За короткий в историческом измерении срок – семнадцать лет – в Казахстане проходят социальные, политические и экономические процессы, аналогов которым не найти в истории. Мир уже принял это как аксиому, как и значение в успехе происшедших преобразований личности первого Президента Нұрсұлтан Абишевичем Назарбаева.

За прошедшие годы независимости в стране создана новая законодательная база страны, начиная с Основного Закона – Конституции. У нас есть новые государственные символы – Флаг, Герб, Гимн, своя денежная единица – тенге, новая столица – Астана.

Казахстан является полиэтничным государством, состоящим из более чем 130 этносов и этнических групп. Это обстоятельство в свое время дало основание многим экспертам полагать, что на территории нашей страны возможно возникновение межэтнических конфликтов. Поэтому в числе первоочередных задач нашего государства с самого обретения независимости встала необходимость выработки такой национальной политики, которая смогла бы обеспечить устойчивое и стабильное существование и развитие. В 1995 году была создана Ассамблея народа Казахстана. Возрожден статус и авторитет ассамблеи в казахстанском обществе, значительные результаты ее деятельности поставили на повестку дня вопрос о дальнейшем расширении полномочий этой организации. И здесь вполне обоснованным стало принятие в октябре текущего года специального закона об Ассамблее народа Казахстана.

Глава государства не раз подчеркивал главную роль единства и целостности народа Казахстана в нашей государственности. «Каждый казахстанец, независимо от его национальной принадлежности, должен сознавать, что Казахстан – это плоть от плоти его, родное государство, всегда готов защитить его права и свободы. Только в этом случае появляется корневая основа для взращивания и воспитания чувства казахстанского патриотизма, только в этом случае сограждане испытывают чувство гордости за принадлежность государству, которое весь мир знает теперь как Казахстан».

Обретение Казахстаном независимости положило начало новой, взвешенной и конструктивной политике в сфере религиозных отношений.

Ярким свидетельством ответственного и заинтересованного подхода к совершенствованию религиозных отношений стало проведение в Астане съездов лидеров мировых и традиционных религий, с инициативой союзя которых выступил Президент Н. А. Назарбаев. Сегодня этот форум является признанной международной диалоговой площадкой по рассмотрению проблемных вопросов в духовной сфере.

Ежегодные Послания Главы государства народу Казахстана стали неотъемлемой частью политических традиций нашего независимого государства. Они являются не только программными документами на определенный отрезок времени, но и анализом развития страны за период суверенитета, выполнения ранее поставленных задач. Несмотря на финансовые сложности, значительное место в Послании отводится мерам по повышению благосостояния народа Казахстана. Как подчеркнул Глава государства, «постоянное улучшение социального самочувствия казахстанцев, всех слоев и социальных групп казахстанского общества, является и будет оставаться на первом плане государственной политики». В этом году Послание Главы государства «Повышение благосостояния граждан Казахстана – главная цель государственной политики», разрабатывалось с учетом ухудшения мировой экономической конъюнктуры.

События на финансовых рынках, начавшиеся в прошлом году, приобрели характер мирового финансового кризиса и для Казахстана, в силу тесной его интегрированности с глобальной экономикой.

На расширенном заседании Кабинета министров с участием Президента Н. А. Назарбаева 13 октября 2008 г. были озвучены стратегические направления предстоящей работы.

В своем выступлении Лидер нации отметил, что стратегическая программа развития страны до 2030 года будет неукоснительно выполняться. Но сегодняшние общемировые реалии требуют новой формулировки задач на предстоящий период, которые будут базироваться на трех ключевых направлениях: обеспечение макроэкономической стабильности, социальное благополучие казахстанцев и модернизация экономики.

Из средств, выделенных Национальным фондом на реализацию данной программы, Правительством будут направлены, во – первых, для наведения порядка в банковском секторе; сохранение ликвидности банков второго уровня, обеспечение сохранности вкладов населения.

План совместных действий Правительства, Национального Банка и Агентства по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций по стабилизации экономики страны состоит из 5 – ти основных направлений: обеспечение устойчивости фи-

нансового сектора, решения проблем на рынке недвижимости, поддержка малого и среднего бизнеса, развитие агропромышленного комплекса, реализация прорывных инновационных и инфраструктурных проектов.

О какой бы из отраслей экономики ни шла речь, в любом из разделов Плана стабилизационных действий основной задачей Правительства остается обеспечение социальной устойчивости в обществе, благополучие и процветание его граждан. Как было сказано Главой государства: «У нас есть все возможности не только достойно выйти из кризиса, но и сделать соответствующие выводы и изменения в законодательную базу для укрепления финансовой стабильности и после кризиса выйти на новый вектор развития и обеспечить рост благосостояния граждан страны и экономики».

Учитывая, что кризис коснется экономики всех регионов области, акимом области было дано поручение акимам районов с участием актива, общественности обсудить антикризисные меры, которые должны быть направлены не только на сохранение, но и достижение роста экономики района. Перед нами поставлена задача работать на опережение, заранее предотвращая возможные негативные последствия мирового кризиса. В связи с этим в рамках областной программы антикризисных мер на 2009-2010 годы разработан антикризисный план по району.

Нуринский район обладает мощным потенциалом, который позволит ему не только преодолеть трудности экономического кризиса, но и решать задачи, предусмотренные Стабилизационной программой.

Знаковым остается вопрос продовольственной безопасности. Существенную роль в стабильном удовлетворении потребностей внутреннего рынка продуктами питания играют стабилизационные фонды, созданные по социально значимым видам товаров. Наши сельхозформирования приняли активное участие в формировании стабилизационного фонда области по сдерживанию цен на хлеб. Удельный вес района в стабилизационном фонде области составил 46 % или 16089 тонн зерна. Была достигнута договоренность по тарифам на электроэнергию для субъектов малого бизнеса по производству хлеба.

Особого внимания заслуживают новые планы на перспективу, озвученные Главой государства на открытии II сессии Парламента РК 2 сентября нынешнего года. Это – разработанные по поручению Президента страны стратегически важные новые законы: налоговый и бюджетный кодексы, трехлетний бюджет и законопроект «О конкуренции».

Новый налоговый кодекс стимулирует развитие бизнеса в стране, отдаст предпочтение несельскохозяйственному сектору экономики.

Новый закон «О конкуренции» будет направлен на рост предпринимательской активности в стране.

Новый бюджетный кодекс позволит повысить эффективность использования средств бюджета и государственных активов, укрепить систему государственного финансового контроля; работа будет оцениваться по конечному результату. В новом бюджетном кодексе предусмотрено внедрение трехлетнего бюджета. Привлекает внимание социальная направленность республиканского бюджета. В 2009-2010 г. размер пенсий, заработной платы и стипендий будут увеличены на 25 %, в 2011 – на 30 %. Базовая пенсионная выплата к 2011 году доводится до уровня 50 % от прожиточного минимума. На 9 процентов вырастут государственные социальные и специальные пособия. В целях стимулирования рождаемости с 2010 года единовременные выплаты на рождение 4-х и более ребенка будут повышены до 50 расчетных показателей, и в среднем в 2,5 раза увеличатся ежемесячные пособия по уходу за детьми по достижению ими одного года. Всего же расходы бюджета на пенсии и пособия вырастут с 555 млрд. тнг. в текущем году и до триллиона в 2011 г. Вводится новый вид социальных услуг – пособия родителям, опекунам, воспитывающим детей-инвалидов, в размере 1 минимальной заработной платы. Предусматривается награждение многодетных матерей, родивших и воспитавших 7 и более детей, подвесакой «Алтын алка» и родивших и воспитавших 6 детей – подвеской «Кумыс алка».

Мы испытываем чувство гордости за нашего Президента, своевременно принимающего самые сложные решения по укреплению государственности, улучшению благосостояния народа. Хочу обратить ваше внимание на решительные действия Главы государства, направленные на развитие демократических процессов в стране в рамках политической реформы. Это дальнейшее совершенствование Закона «Об выборах», «О политических партиях», «О средствах массовой информации». Признавая решение народа о доминировании политической партии «Нур Отан», Президент смело заявляет о необходимости создания правового механизма по формированию парламента с участием не менее двух партий. Принятие названных законопроектов отмечается как важный этап в рамках политической реформы в нашей стране.

Уходящий 2008 год – особый в нашем календаре. В этом году мы достойно отметили 80-летие Нуринского района, главной житницы Карагандинской области. Посевная площадь зерновых культур составляет 209,8 тыс. Га, что составляет 30 % от областной посевной площади. В этом году собрано 141,8 тыс. тонн зерна, или 40,2% от областного валового сбора зерновых культур. Получено субсидий на проведение весенне-полевых и уборочных работ 195,1 млн. тенге. Сумма кредитных ресурсов в сельское хозяйство составила 154,2 млн. тенге. Через институты АО «Национальный холдинг «КазАгро» получено и освоено 318,7 млн. тенге, удельный вес по области составил 20%. В результате развития экономики инвестиции в строительство и реконструкцию водопроводных сетей. В этом году с республиканского бюджета выделено и освоено 162 млн. тенге на реконструкцию и строительство водопроводных сетей в пос.Киевка, селах Пржевальское, Майоровка. С областного бюджета выделено 98,5 млн. тенге – строительство водопроводных сетей в селах Жараспай, Куланотпес. На 2009 год с республиканского бюджета выделены 649,8 млн. тенге на реконструкцию водопроводов в селах Пржевальское, Майоровка, Шахтерское, Байтуған, Кобетей, Киевка. С областного бюджета выделено 37,9 млн. тенге на завершение строительства водопровода с.Жараспай.

В этом году произведена реконструкция участка дороги Киевка-Жараспай протяженностью 10 км. на 618 млн. тенге, капитальный ремонт участка дороги Шахтерское-Пржевальское протяженностью 9 км. на 364,3 млн. тенге за счет республиканского бюджета. В 2009 году планируется за счет республиканского бюджета проведение капитального ремонта дорог Киевка-Жараспай-Изенды на 716 млн. тенге – 14 км., Шахтер-Пржевальское предвартельно на 212 млн.тенге – 5 км., Есенгелды – Шербакское – на 420 млн. тенге – 10 км. В районе успешно реализуется Стратегия индустриально-инновационного развития.

По итогам 11 месяцев 2008 года объем промышленной продукции составил 23056,3 млн.тенге, при плане 8563,3 млн. тенге или 369,2 %. За аналогичный период прошлого года объем составил 9142,2 млн.тенге. Индекс физического объема 130,8 %, за аналогичный период прошлого года – 115,9 %.

Рост индекса физического объема промышленной продукции произошел благодаря включению с января 2008 года объема продукции ТОО «Карагандинский сталелитейный завод», а также увеличение объемов добычи угля АО «Шубарколь комир», ЗАО «Международные угольные технологии».

Привлечение инвестиций в основной капитал составило 4634,2 млн. тенге, за аналогичный период прошлого года 2870,3 млн. тенге, или 151,3 %. Рост по сравнению с аналогичным периодом прошлого года произошел за счет увеличения инвестиций в основной капитал предприятий АО «Шубарколь комир», индивидуального жилищного строительства и обновление фондов ельхозтоваропроизводителями.

В целях стабилизации экономики и финансовой системы Нуринского района заключены Меморандумы о взаимном сотрудничестве по вопросам стабилизации производственных процессов и социальной защите работников с системообразующими предприятиями района АО «Шубарколь комир» и ТОО «Сары-Арха спецкокс». Целью Меморандума является обеспечение стабильной работы предприятий, сохранение необходимого объема производства рабочих мест.

Переход к рыночным отношениям способствовал становлению и развитию малого и среднего предпринимательства в районе. Ведется работа с институтами развития Карагандинского филиала «Фонд развития «ДАМУ», Фонд финансовой поддержки сельского хозяйства, ОО Ассоциация предпринимателей Карагандинской области, Центрально-Казахстанская ассоциация предпринимателей, АО Казгормаркетинг, АО Аграрная кредитная корпорация.

В районе зарегистрировано сельское кредитное товарищество «Нұра астық». С начала 2008 года выдано кредитов на общую сумму 60,5 млн.тенге, в том числе за счет средств СКТ «Нұра астық» - 33,2 млн.тенге на 14 проектов (1 проект на приобретение основных средств, 13 – на пополнение оборотных средств), Микрокредитная организация «Асар комек» - 6 проектов на сумму 5,4 млн.тенге, АО «Фонд финансовой поддержки сельского хозяйства» - 9 проектов на сумму 3,6 млн.тенге, АО «Аграрно-кредитная корпорация» - 2 проекта на сумму 18,3 млн.тенге.

В целях кредитования субъектов малого предпринимательства из средств областного бюджета и АО «Фонд ДАМУ» через банки второго уровня выделено 25,7 млн. тенге на 3 проекта.

Ежегодно в программе предусмотрены мероприятия, направленные на вовлечение в частное предпринимательство социально незащищенных слоев населения. Во исполнение поручения Акимом области от 11.04.2008 г. в целях стабилизации цен по 60-ти социально-значимым продуктам питания заключены меморандумы между Акимами сел, поселков и владельцами торговых точек о недопущении необоснованного роста цен. В рамках социальной ответственности бизнеса в целях обеспечения продовольственной безопасности и формирования продовольственных запасов муки из урожая 2008 года заключены Меморандумы между Акимами сел и руководителями сельхозпредприятий района об обеспечении населения мукой по цене ниже рыночной до 20%.

Одним из главных направлений нашей работы является, конечно же, социальная защита населения. Выполняется программа занятости населения, на которую из районного бюджета выделено 7218,0 тыс. тенге. Реализуется районная программа реабилитации инвалидов на 10694,0 тыс. тенге. По указанию Главы государства в регионе отработаны вопросы по поддержке уязвимых слоев населения. Согласно меморандуму, заключенному между акимом области и ОАО «Шубарколькомир» решен вопрос по отпуску бесплатного угля для данной категории. Для наших жителей отпущено 130 тонн угля на 1040 тыс. тенге. Нами, исполнительными органами власти, этот уголь был доставлен и распределен в канун Мусульманского праздника Курбан Айт и Дня независимости для малообеспеченных граждан, проживающих ниже черты бедности.

Особое внимание уделяется развитию образования. Завершено строительство пристройки к ШС с.Ахметуаул на сумму 44690 тыс. тенге за счет областного бюджета. Проведены капитальные ремонты двух школ и детского сада на 55 млн. тенге. Несмотря на кризис, на 2009 год предусмотрена реконструкция бывшего здания детского сада под детский сад в пос.Киевка на 140 мест на сумму 125 млн. тенге. В 2009 году начнется строительство профессиональной школы с общежитием на 100 мест на 160 млн. тенге.

Проводится работа по сохранению и развитию нашей культуры. На укрепление материально-технической базы в этом году с районного бюджета выделено 10,6 млн.тенге. Привлечены спонсорские средства через Корпоративный фонд «ENRCS комек» в размере 16,9 млн. тенге на приобретение профессиональной звуковой и световой аппаратуры и благоустройство парка. Сегодня нельзя не сказать о радостном событии для нашего района. В целях реализации Государственной жилищной программы в райцентре построено арендное жилье - 311 м2 на 22 млн. тенге. Накануне праздника 3 семьи из категории многодетных, бюджетных и не имеющих жилья - вселились в новые уютные дома. На следующий год также запланировано строительство арендного двухквартирного дома на сумму – 11 млн. тенге.

Дорогие нурицы! Мы гордимся тем, что Казахстан состоялся как суверенное государство за короткий промежуток времени и что именно мы стоим у истоков независимости Казахстана.

Все, чего мы достигли, - это результат наших совместных усилий. Впереди еще немало задач, направленных на дальнейшее улучшение благосостояния народа, укрепление стабильности.

Разрешите выразить огромную благодарность всем вам за понимание и поддержку политики Президента Казахстана, за стремление продвигать вперед, за активное участие в социально-экономических преобразованиях района. По итогам 9-ти месяцев наш район занял первое место в рейтинге социально-экономического развития среди районов области. В этом – заслуга всех нурицев.

В преддверии большого праздника хочу отметить большую, кропотливую работу акимов сел и поселков, руководителей структурных подразделений, территориальных ведомств, сельхозтоваропроизводителей, трудовых коллективов, общественности. Ярким примером этого являются организованно проведенные совместными усилиями мероприятия по достойной встрече 80-летия района.

Впереди предстоит еще немало дел во имя процветания нашей Родины, нашего края. Надеюсь, что совместными усилиями мы сможем добиться еще больших результатов. Труженикам хлебной Нуры присущи такие качества, как сплоченность и трудолюбие.

Разрешите еще раз поздравить вас с большим и значимым для нашего народа праздником – Днем независимости. Желаю вам всем здоровья, благополучия вашим семьям, душевного тепла, изобилия и достатка. Пусть крепнет и процветает наш Казахстан.

Қымбатты нұралықтар!

«Ырыс алды - ынтымақ» дейді дана халықымыз. Бірлігі берекелі, тірлігі мерекелі, ынтымағы жарасқан елдің гана ырысы мен табысы мол болмақ. Қазақстанның бүгінгі қол жеткен жетістіктері - соның айқын айғағы.ндеше ардайым осы береке-бірлігімізден айырылмай, болашаққа бірге қадам басайық, жерлестер!Баршаныңды Тәуелсіздік күнімен шын жүректен құттықтаймын!Барлық шаңыраққа шаттық, елімізге молшылық тілеймін!

5 ҮЛКЕН

Тұрақтандыру жоспарының бес бағыты

Республикалық ақпарат көздерінен алынған төмендегі материалда елімізде қолданылып

жатқан тұрақтандыру шаралары әңгіме болады.

Тұрақтандыру жоспары цифрларда

«Үкіметтің, Ұлттық банктің және Қаржы рыногы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігінің Экономиканы және қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі 2009-2011 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспарында» қарастырылған шараларды жүзеге асыру үшін Қазақстан экономикасы республикалық бюджетте қаралған қаржыларға қосымша 2,2 триллион теңгеден кем емес көлемде мемлекеттік қолдау алады, ол шамамен ІЖӨ-нің 20 пайызын құрайды.

Оның ішінде:

- 1) Ұлттық қор қаржысы есебінен -1,2 трлн, теңге бөлініп, одан:
  - Қаржы секторын тұрақтандыруға - 480 млрд. теңге;
  - Жылжымайтын мүлік рыногындағы проблемаларды шешуге -360 млрд. теңге;
  - Шағын және орта бизнесті қолдауға -120 млрд. теңге;
  - Агроөнеркәсіп кешенін дамытуға -120 млрд. теңге;
  - инновациялық, индустриалық және инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыруға 120 млрд. теңге қарастырылады.
- 2) Республикалық бюджеттен бөлініп 122 млрд. теңге қаржы Стресті активтер қорын капиталдандыруға арналған.
- 3) Ұлттық банк қарастыратын 350 млрд. теңге шара; Ең кіші резервтік талаптарды ішкі міндеттемелер бойынша 5 пайыздан 2 пайызға дейін, басқа міндеттемелерді 7 пайыздан 3 пайызға дейін төмендету екінші деңгейдегі банктерге олардың ресурстық базаларын 350 млрд. теңгеге дейін ұлғайтуға мүмкіндік береді.
- 4) Жаңа Салық кодексінің жұмыс істеуі шеңберінде салықтық ауыртпалықты төмендету -500 млрд. теңге; Жаңа Салық кодексі күшіне енгізу есебінен салықтық ауыртпалықтарды төмендету кәсіпорындарға тек 2009 жылдың өзінде ғана шамамен 500 млрд. теңгені босатып, оларды экономиканы дамытуға бағыттауға мүмкіндік береді.

Оның сыртында жинақтаушы зейнетақы қорларының қаржылары да тартылатын болады.

Елбасы тапсырмасымен Үкімет қабылдаған тұрақтандыру жоспары осының айқын көрінісі

Басты бес бағыт

Елбасының жоғарыдағы кеңейтілген отырыста берген тапсырмасына орай «Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және Қазақстан Республикасы Қаржы рыногы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігінің Экономиканы және қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі 2009-2010 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспары» қабылданды. Бұл жоспардың жобасы осыдан біраз күн бұрын еліміздегі парламенттік көпшілік, яғни билік партиясы болып табылып отырған «Нұр Отанның» Орталық аппаратында оның активімен талқыланған болатын. Мұның да өз заңдылығы бар. Себебі халықтың басым бөлігінің қолдауына ие болып отырған «Нұр Отан» партиясы езінің сайлауалды бағдарламасында бірқатар әлеуметтік мәселелер туралы халық алдында уәде берген болатын. Уәде орындалумен құнды. Жетекшісі Мемлекет басшысы нұрсұлтан Назарбаев болып табылатын нұротандықтар әлемдік экономиканы дағдарыс кеулеп отырса да, халық алдына берілген сол уәденің жүзеге асуын Үкімет алдына мәселе етіп қойды. Кәрім Мәсімов Үкіметі тұрақтандыру жоспарының жобасын әзірлеген тұста сол әлеуметтік міндеттемелердің орындалуына баса мән берді. Міне, осы үшін дағдарыс ауыртпалықтарына қарамастан, еліміздегі іргелі кәсіпорындардағы өнім көлемінің азаюына қарамастан, олардағы жұмыс орындарын сақтап қалу және жаңа жұмыс орындарын ашу, тұрғындардың нақты кірістерін төмендетпеу, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жоспарды жүзеге асырудың негізгі мақсаты екендігін айтты.

Бірінші бағыт қаржы секторын тұрақтандыру шараларына арналған. Осы бойынша еліміздің жүйе құраушы төрт ірі банкі тұрақтандыру жоспарын жүзеге асыруда негізгі оператор ретінде белгіленіп отырған «самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорының тарапынан 480 миллиард теңгеге немесе 4 миллиард АҚШ долларына қаржыландырылатын болады.

Шаралардың екінші тобы жылжымайтын мүлік рыногындағы проблемаларды шешуге арналған. Астана мен Алматы қалаларындағы жылжымайтын мүлік рыногын жандандыру үшін ипотекалық кредит берудің жаңа жүйесі іске қосылмақ. Осыған ұлттық қордан және жинақтаушы зейнетақы қорларынан қарыз тарту есебінен 5 миллиард доллардың қаржысы бөлінбек. Мұның мән-жайы тұрақтандыру жоспарында жан-жақты баяндалған.

Жоспардың үшінші бағыты шағын және

орта бизнесті қолдау шараларын қарастырады. Міне, осы мақсатқа бұрынғыға қосымша 2009 жылы 120 миллиард теңге бөлінеді. Оның 70 пайызы ағымдағы жобаларды қайта қаржыландыруға, 30 пайызы жаңа жобаларды іске асыруға арналады.

Агроөнеркәсіп кешенін дамыту ісі де тұрақтандыру жоспарының басым бағыттарының бірі құрайды. Осы салаға 2009-2011 жылдары шамамен 350 миллиард теңгенің қаржысы бөлінеді. Осы саладағы Үкіметтік оператор болып табылатын инвестиция түрінде қосымша 120 миллиард теңгенің қаржысын тартатын болады. Бұл қаржылардың негізгі дені инфрақұрылымдарды жаңғыртуға, жаңадан құс фабрикаларын, ет комбинаттарын, көкөніс қоймаларын, тауарлы сүт фермаларын, бордақылау алаңдарын, ерте кектеме көкөніс өсіретін жылыжайларды салуға бағыталады.

Жоспардың бесінші бағыты инновациялық, индустриалық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға арналған. Бұл бағытта Қазақстан экономикасының алдағы қарқынды дамуына жол ашатын, яғни болашақ маңызы зор серпінді жобалар қамтылған. Ол жобаларды қаржыландыру үшін «Самұрық-Қазына» қоры 1 миллиард доллардың қаржысын бөліп, келесі жылы 3 миллиард доллардың тікелей шетелдік инвестицияларын тартатын болады. Сөйтіп, елімізге ете қажетті болып отырған электр энергетикасының жаңа қуаттарын салу, жаңа жолдар салу мәселесі шешіледі. Сонымен қатар электржелілік активтерді дамыту үшін тарифтерге инвестициялық үлесті енгізу көзделуде. Бұл шара сырттан инвестиция тарту мәселесін жеңілдетеді және энергетикалық саланың даму проблемаларын түбегейлі шешуге жәрдемдеседі.

Міне, жоспарда қамтылып отырған осындай бес маңызды бағытты жүзеге асырудың өзіндік механизмдері әзірлеу үстінде. Ең бастысы әр бағыт тиісті қаржы көздерімен қамтамасыз етіліп, инвестициялардың түсетін көздері белгілі болып отыр. Бұл жағдай жоспардың жүзеге асатынына кепілдік береді.

Мақсат - әлеуметтік тұрақтылық

Осы шараларды жүзеге асырудағы негізгі мақсат Қазақстан халқының әлеуметтік тұрғыдан қорғалуы мен дамуын қамтамасыз ету. Жалпы, экономикамыз даму арнасына көшкен соңғы жылдардан бері еліміздегі адам ресурстарын дамыту ең маңызды мәселе ретінде қарастырылуда. Елімізде «Болашақ» бағдарламасының қабылдануы, жыл сайын 3 мың жастың шет мемлекеттердегі озық оқу орындарында білім алып жатуы, медициналық кластердің құрылуы, «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасының іске қосылуы осының айқын дәлелі. Оның үстіне енді бұған «Нұрлы көш» жобасын жүзеге асыру мәселесі қосылып отыр.

Жоғарыда біз дағдарысқа қарамастан мемлекеттің әлеуметтік мәселелер жөніндегі өзінің барлық міндеттемесін толық орындауды көздеп отырғандығын айтаңдар едік. Ол қандай шараларды қамтымақ?

Ең бірінші кезекте қазіргі күні кәсіпорындарындағы жұмыс орындарының сақталуына мән берілуде. Осы мәселе бойынша Үкімет еліміздегі металлургия саласының ірі кәсіпорындарымен келіссөздер жүргізіліп, халық үшін пайдалы келісімдерге қол жеткізгендігін айтуымыз керек.

Сонымен қоса, халықтың нақты табыстарының сақталуы жөніндегі барлық шараларды қарастыра отырып, Мемлекет басшысының 2009-2011 жылдары әлеуметтік төлемдерді, зейнетақыны және бюджет саласының қызметкерлеріне жалақыны арттыру жөніндегі тапсырмаларын іске асыруды қамтамасыз етеді.

2009-2011 жылдары зейнетақының, жалақы мен стипендиялардың мөлшері 25-30 пайызға ұлғайтылады. 2011 жылға қарай базалық зейнетақы келемдерінің мөлшері ең төменгі күнкөріс деңгейінен 50 пайызға дейін арттырылатын болады.

Мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың және арнайы мемлекеттік жәрдемақылардың мөлшері жыл сайын 9 пайызға көбейтіліп отырады.

2010 жылдан бастап, әр төртінші және одан да көп бала тууына байланысты бір жолғы жәрдемақының мөлшері 50 айлық есептік көрсеткішке дейін және бала бір жасқа толғанға дейін күтімі бойынша ай сайынғы жәрдемақы 2007 жылғы деңгеймен салыстырғанда 2,5 есе ұлғаяды.

Ішкі рынокта тауарлардың тапшылығына және бағалардың өсуіне жол бермеу Үкіметтің алдындағы бірінші кезекті міндеттердің қатарына қосылып отыр. Осы міндетті орындау үшін Үкімет бірінші кезекте қажет етілетін тауарлардың, атап айтқанда, ет, құрғақ сүт, өсімдік майы, қант және күршіттің тұрақтандыру қорларын құру жөніндегі жұмысты жан-жақты жалғастырып келеді.

Әзірлеген Б.Ахметова

Добро без границ

По поручению Главы государства в каждом регионе исполнительная власть делает все возможное для оказания помощи той части населения, у кого по разным причинам доходы ниже, чем у остальных граждан. В Нурином районе данная проблема была решена не совсем обычным образом.

Накануне Дня Независимости для жителей районного центра поселка Киевка прошла акция помощи малообеспеченным гражданам поселка Киевка, на которой стоящим на учете семьям было выделено по две тонны бесплатного шубаркульского угля. Надо заметить, что если простой удешевленный уголь уже ранее выдавался данной категории граждан, то вот о шубаркульском они не могли и мечтать, потому что не каждой данной семье он был по карману. А тут получить не просто уголь, а шубаркульский, да бесплатно и по 2 тонны! Радости его обладателей не было предела. Всего было распределено 130 тонн угля для 65 семей.

На акции принял участие аким района С.Ж.Шайдаров, который и стал инициатором данного мероприятия. Обратившись к собравшимся он заверил, что «несмотря на кризис, который сегодня переживают во всем мире, Глава государства обещает выполнение всех социальных выплат и гарантий». А еще добавил, что в ответ на сельскохозяйственные ярмарки аким области обратился к производителям-промышленникам с поручением о выделении сельским регионам льготного угля, который и получил наш район. Данная договоренность послужила в дальнейшем возможностью бесплатного выделения двух тонн угля малообеспеченным гражданам, перечень которых был определен отделом занятости и социальных программ (Г.Т.Жунипова), согласно проводимому мониторингу доходов.

Вот такой маленький подарок от местных исполнительных органов в преддверии самого важного государственного праздника Дня Независимости получило наиболее уязвимое на-

селение районного центра, кому Серик Жанкулович пожелал успехов и чтобы с каждым годом их материальное положение только улучшалось.

В ответ на пожелания акима района очень многие высказывали свою благодарность. Например, Л.Ф.Гринева, до пенсии сотрудник совхоза Нуриномского района, с большим воодушевлением поблагодарила руководство за проведение такой благотворительной акции, назвав это большой помощью людям. «Ведь тепло в доме – это радость, это хорошее настроение, – сказала Людмила Федоровна. – И вообще я думаю, что этот финансовый мировой кризис нас пока еще не коснулся и не коснется, потому что в нашей стране все делается для людей и их блага. Спасибо за заботу, за радость, за помощь и за все то хорошее, что сегодня делается в районе, особенно за наш поселок, идя по которому просто сердце радуется».

Солдаты с ней были и другие выступающие, среди которых Базаргуль Орынбекова, Гульмира Абдыгашиарова, отметившие, что в это нелегкое для всех время исполнительной властью была проведена подобная акция, когда среди зимы малообеспеченные смогли получить не по одной, а по две тонне хорошего бесплатного угля. «Спасибо за то, что именно в Курбан айт Вы делаете такое святое дело», – обратились они к С.Ж.Шайдарову.

Присутствовавший на акции ветеран Великой Отечественной войны Павел Сергеевич Кольков сердечно поздравил всех с приближающимися праздниками и поблагодарил Правительство и нашего Президента за неустанную заботу о своих гражданах и всестороннюю их поддержку, а местные исполнительные органы – за то, что выполняют все их поручения.

Акция завершилась отправкой первых машин с углем по адресам малообеспеченных граждан, кто вместе с водителем ехал домой с таким необычным подарком.

Наталья Шевченко

О проведении национальной переписи населения 2009 года.

Подготовка и проведение очередной переписи населения проходит в рамках Всемирной программы переписей населения и жилищного фонда раунда 2010 года.

В этой связи существует ряд основополагающих документов, позволяющих оказывать методологическую помощь странам проводящим перепись населения. В частности, экономической и социальной совет ООН на 36-м пленарном заседании 22 июля 2005 года (г. Нью-Йорк) принял резолюцию о поддержке Всемирной программы переписей населения и жилищного фонда 2010 года.

Правительством Республики Казахстан принято постановление от 28 ноября 2007 года № 1138 «О национальной переписи населения Республики Казахстан в 2009 году» в котором установлен срок проведения переписи населения в период с 25 февраля по 6 марта 2009 года, утверждён план мероприятий проведения национальной переписи населения. Во исполнении постановления правительства Республики Казахстан, приняты постановления Акима Нуриномского района 30 апреля 2008 года за № 06/36. Разработан и утверждён план мероприятий проведения национальной переписи населения в районе на 2008-2009 годы. Создана районная комиссия по содействию и проведению национальной переписи населения. Перепись населения будет проводиться методом опроса граждан. Переписные листы заполняются счетчиками со слов опрашиваемых. Население переписывается по месту своего постоянного места жительства поселка, села с указанием улицы, номера дома и квартиры. Владельцы домов должны установить таблички с названием улиц и номера дома. Переписью должно быть охвачено все население, которое на момент переписи будет находиться в гостиницах, больницах, вокзалах и т.д.

С целью подготовки к переписи населения составлен организационный план района. В 42 селах и поселках будут работать по договору 148 человек, в том числе 4 зав. Переписными отделами, 33 инструктора-

контролера и 111 счетчиков. В среднем население на одного счетчика составляет 235-250 человека. В настоящее время проводится подбор переписных кадров через акимов сел и поселков. Обучение выше перечисленных кадров будет проводиться в январе – феврале месяце 2009 года. Отделом переписи населения района через акиматы проводится учет движения населения за ноябрь месяц 2008 года.

В дальнейшем эту работу будем продолжать по месяцам. Здесь нужно отметить, что Центр обслуживания населения, Управления юстиции района должны оказывать практическую помощь о движении населения. Необходимо акимам сел и поселков ежемесячно получать реальную информацию от ЦОНа и Управления юстиции района. За ведущими специалистами отдела статистики закреплены по 2-3 сельских округа и они помогут до 25 декабря с.г. оформить стенды, уголки о переписи населения. В стендах должен отражаться схематический план села или поселка, список проживающих граждан, список переписных кадров, образцы переписных листов 3с, 4и, 2п, план массово-разъяснительной работы и т.д. Предстоящая перепись населения имеет большое социально-экономическое значение. По результатам переписи населения будет получен широкий круг показателей, характеризующий численность населения, их распределение по городской и сельской местности, полу и возрасту, брачному и семейному состоянию, национальности, степени владения языками, образовательному уровню, охвату обучением, числу и размеру домохозяйства, источникам средств существования, занятости, жилищным условиям и другие. Оттого насколько население осознает государственную важность данного мероприятия, зависит, успех переписи и ее результаты.

Б.Рахимов
уполномоченный по переписи населения района

Антикризисная программа Назарбаева

«Российская газета» - федеральный выпуск № 4803 от 2 декабря 2008 года
 Михаил Гусев

Сегодня порой можно услышать рассуждения аналитиков, что если бы этого кризиса не было, его надо было придумать.

Кроме отрицательных явлений, которые принесла эта ситуация, наблюдаются и положительные моменты — страны избавляются от внешней зависимости и обращают внимание на внутренние резервы. В днях в Казахстане премьер-министр республики Карим Масимов озвучил конкретные меры по борьбе с финансовой нестабильностью.

Уроки выживания.

Кризис серьезно пошатнул экономики многих стран, особенно больно он ударил по регионам, зависимым от американских инвестиций. Последние годы наш южный сосед Казахстан демонстрировал весьма хорошую динамику роста и развития. Тесные и грамотные связи с иностранными инвесторами позволили республике рвануть вперед, оставив позади страны СССР. В то же время финансовая нестабильность сильно отразилась и на нем. Банки и предприятия республики оказались без внешних заемных средств. На Западе не хватало денег для собственных нужд, и они изыскивали их с рынков развивающихся стран. Кроме того, дал сбой главный источник доходов Казахстана — экспорт нефти и металлов. Цена на «черное золото» за несколько месяцев упала более чем в 2 раза, цинка, меди и алюминия — на 30-40 процентов.

Но казахстанское руководство не стало сидеть и ждать, пока мировой кризис разрушит экономику страны, оно мобилизовало и в короткие сроки нашло ответ, как противостоять негативным факторам.

Сразу после октябрьского обвала мировых фондовых рынков Глава государства Нурсултан Назарбаев на расширенном заседании Правительства поручил премьер-министру К.Масимову разработать стабилизационный план, а в середине ноября на заседании Совета национальных инвесторов выделил его ключевые приоритеты: стабилизация финансового сектора; решение проблем на рынке недвижимости; поддержка малого и среднего бизнеса; стимулирование агропромышленного комплекса и реализация инновационных, индустриальных и инфраструктурных проектов. Причем особый упор Президент делал на взаимодействие государства и бизнеса.

В этой связи, Нурсултан Назарбаев отметил, что стабилизационный план должен быть взвешенно просчитан с учетом всех возможных рисков.

Сейчас именно то время, когда необходимо объединиться и сообща решать все проблемы нашей страны и ее граждан, — подчеркнул Президент Казахстана. — Надо правильно воспринять стоящие перед экономикой и обществом вызовы, приложить все усилия для сохранения рабочих мест и доходов граждан. Именно в этом должен заключаться ваш основной вклад в работу по преодолению кризиса. Кризис не вечен, и за ним будет рост. Растерять то, что накоплено за многие годы ценой огромных усилий, мы не имеем права.

Грядут большие перемены.

Сегодня уже можно уверенно заявить, что Казахстан одним из первых в мире предложил системный ответ, как государство будет вести политику в период кризиса. На днях Правительство республики озвучило конкретные шаги, которые намерено предпринять. В частности, взят курс на проактивную политику, то есть инвестирование стратегических отраслей. Также в ближайшее время ожидается структурная реформа экономики, в результате чего претерпят серьезные изменения бюджетный, административный и налоговый кодексы. Поправки вступят в силу уже с 1 января 2009 года.

В рамках реализации стабилизационного плана в экономику Казахстана государством будет инвестировано порядка 2,2 триллиона тенге, или около 20 процентов ВВП. Около 480 миллиардов тенге пойдет на стабилизацию финансового сектора, что позволит обеспечить ликвидность финансовых учреждений. В республике создан фонд стрессовых активов, в задачи которого входит улучшение кредитных портфелей отечественных банков за счет выкупа сомнительных активов и последующего управления ими. Начал работу новый Фонд национального благосостояния «Самрук-Кызына» — основной оператор финансовыми

средствами, выделенными на реализацию стабилизационного плана.

На развитие агропромышленного комплекса пойдет 120 миллиардов тенге — это обеспечит продовольственную безопасность страны, а также предоставит возможности для будущего экспорта зерна, мяса и овощей. Аналогичная сумма поступит в реальный сектор экономики — эти средства будут направлены на модернизацию предприятий. Несмотря на кризисную ситуацию, власти Казахстана смотрят далеко вперед и намерены вложить немалые деньги в инфраструктуру. Правительство планирует строить новые дороги и электрические сети, что даст мультипликативный эффект для развития экономики и позволит в посткризисный период быть конкурентоспособными.

В сегодняшней сложной ситуации не обойтись и без вмешательства в ценообразование и работу отдельных компаний. Государство вошло в капитал трех основных нефтеперерабатывающих заводов и получило возможность контролировать цену на топливо внутри страны. В итоге бензин подешевел в среднем на 20 процентов. Для сравнения, в России, несмотря на критику президента Дмитрия Медведева, цены на горючее снизились всего на 4 процента. Кроме того, Правительство установило ставку НДС на сырую нефть, реализуемую на внутреннем рынке, в 2 раза ниже, чем в случае ее продажи за границу. В связи с этим в 2009 году в республике ожидают еще большего снижения на горючее.

Казахстан принял беспрецедентные налоговые поправки и для несельскохозяйственного сектора. Ставка корпоративного подоходного налога с 30 процентов снизится до 20 в 2009 году, до 17,5 — в 2010 году и до 15 процентов — в 2011 году. По расчетам Правительства, в целом снижение налоговой нагрузки позволит предприятиям республики только в будущем году высвободить около 500 миллиардов тенге и направить их на развитие производства.

Запретили сокращения сотрудников.

Несмотря на временные экономические трудности, вызванные мировым финансовым и экономическим кризисом, для правительства остается приоритетом развитие социальной сферы и поддержка социально уязвимых слоев населения, — еще раз подтвердил премьер-министр К.Масимов на встрече с активом партии «Нур Отан».

Данные слова находят конкретное подтверждение в делах. Расходы на выплату пенсий и пособий возрастут с 555 миллиардов в 2008 году до почти одного триллиона тенге в 2011 году. В ближайшие три года средние пенсии и зарплаты бюджетников вырастут почти в 2 раза. Кроме того, казахстанские власти договорились с крупнейшими компаниями добывающей промышленности о временном запрете на сокращение рабочих мест.

Инфляция в целом по республике в ноябре составила 0,4 процента, а по итогам одиннадцати месяцев — 9,2 процента. Это означает, что в Казахстане в отличие от других стран Содружества инфляция под контролем и снижается.

На сегодняшний день в большинстве стран мира до сих пор нет внятной антикризисной программы. Зачастую меры, предпринимаемые государствами, носят локальный характер. Это как с ремонтом дороги — вместо того, чтобы выложить новую и качественную, постоянно латают ямы и пробоины. Но в какой-то момент надо уже решиться и положить новый путь. Казахстан оказался в этой ситуации смелее и дальновиднее остальных. Казахские власти решились на концептуально новый путь развития, не завязанный на американские доллары, а целиком рассчитанный на собственные ресурсы. Вместе с тем, Казахстан располагает значительным объемом международных резервов, которых достаточно для преодоления последствий кризиса. У страны низкий государственный долг, низкий дефицит бюджета на уровне 2,1 процента от ВВП текущего года. Это дает казахстанской экономике необходимый запас прочности.

Антикризисный план наших соседей включает в себя много новых инструментов, которые могут быть как осуждены, так и поддержаны руководителями других стран. Концентрация госхолдингов, создание Фонда стрессовых активов, коренные налоговые изменения, пересмотр бюджета — шаги, которые должны вывести республику из кризиса.

Что такое ВИЧ/СПИД?

СПИД — синдром приобретенного иммунодефицита — смертельное заболевание, которое вызывается вирусом иммунодефицита человека (ВИЧ). (ВИЧ) — инфекция означает, что в организме присутствует вирус иммунодефицита человека. Как правило, в течение нескольких лет (в среднем 5-10 лет) после заражения человек чувствует себя здоровым. Однако вирус способен постепенно разрушать иммунную систему, злокачественных опухолей, инфекций.

Как передается ВИЧ?
 Источником заражения ВИЧ — инфицированный человек или больной СПИДом. В больших количествах вирус содержится в крови, биологических жидкостях, грудном молоке. В небольших количествах он обнаруживается в слюне, поте, слезах, моче и других биологических жидкостях. ВИЧ может попадать в организм человека с остатками крови, сохраняющимися в нестерильных шприцах, на иглах, которыми до тебя пользовался зараженный ВИЧ человек. Заражение может наступить при использовании загрязненными кровью режущими инструментами: лезвиями, бритвами, ножами, ножницами, иглами для нанесения татуировок. Частицы крови на инструментах или внутри них могут быть невидимы невооруженным глазом. Другой путь передачи ВИЧ — половой. Вирус иммунодефицита человека также передается от ВИЧ инфицированной матери ребенку во время беременности, родов, кормления грудным молоком.

Наличие любых других инфекций, передаваемых половым путем (гонорея, сифилис, хламидиоз, гарднереллез, трихомоноз и др.), увеличивает риск заражения ВИЧ во время незащищенного полового акта в десятки раз.

Вирус иммунодефицита человека не передается по воздуху, через пищу, через воду, в плавательном бассейне, при рукопожатиях, при «сухих» поцелуях, при чихании и кашле, через посуду, постельные принадлежности, одежду и обувь, при мытье в банях.

Пользовании общими туалетами, а также при укусах насекомых.

Нет никаких оснований для изоляции людей, зараженных ВИЧ. Наоборот, эти люди нуждаются в поддержке и понимании. Заражения ВИЧ можно избежать, следуя правилам безопасного поведения:

- Не употребляй наркотики
- Воздержись от половых контактов до брака
- Соблюдай верность любимому
- Сделай свои сексуальные отношения менее опасными, используя презерватив
- Помни, что, вступая в интимные отношения с любым человеком, ты вступаешь в интимные отношения со всеми его бывшими и настоящими половыми партнерами.

Л. Тасимова,
 врач дермотовенеролог

В районном акимате

Состоялось очередное заседание координационного совета по борьбе с туберкулезом, на котором были заслушаны отчеты районного фтизиатра О.Омарова, об обеспечении обследования и лечения туберкулезных больных, прибывших из мест лишения свободы, а так же уклоняющихся от обследования и лечения, отчеты акимов сел и поселков по вопросу обследования населения района передвижным флюорографом, с целью своевременного обеспечения максимального охвата населения обследованием, выявлением и лечением в результате флюороосмотра, бактериологического анализа мокроты.

В районе заболеваемость туберкулезом за 11 месяцев 2008 года снизилась на 20 случаев, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. За этот период взято на учет 13 впервые выявленных бактериальных очагов. Основным методом выявления туберкулеза является метод флюорообследования, что составляет по району 96,8%. Подводя итог заседания заместитель акима района З.Даутова, акцентировала внимание присутствующих на усовершенствование работы в данном направлении, а так же не успокаиваться на достигнутом, а продолжить работу по нераспространению этого социального зла среди население района.

На прошедшем заседании комиссии по делам женщин и семейно-демографической политике при акиме района, под председательством заместителя акима района З.Даутовой были рассмотрены следующие вопросы: 1. О ходе реализации Стратегии гендерного равенства в РК на 2006-2016 годы в районе. 2. Проблемы многодетных и малообеспеченных семей, о занятости безработных женщин района. О занятости женщин в сельском хозяйстве, в том числе в сфере переработки сельхозпродукции. 3. О проводимой профилактической работе с неблагополучными семьями и потенциально неблагополучным контингентом населения по борьбе с насилием. 4. Об опыте работы комиссии по делам семьи и гендерной политики при аппарате акима села Мынбаева. По всем обсуждаемым вопросам были приняты соответствующие рекомендации и предложения.

Тәуелсіздік тағылымдары

Тәуелсіздікпен құрдас Ұлы көш

Ұзақ жылдар бойы шетелдерде тұратын қазақ қандастарымыздың атажұртқа оралу арманы қайта қуру үрдісі басталып, кеңестік одақтың ыдырау процесін нәтижесінде, еліміз тәуелсіздікке қол жеткізген сол бір 1991-жылдарда орындала бастаған еді. Бұл күнде біз осы тарихи Ұлы көшті бастауды мемлекет аралық заң актілерге сәйкес іске асырушылардың тірі куәсі, анық айғағымыз. Бастау алған Ұлы көш 1991-жылдан күні бүгінге дейін жалғасып келеді. Ол әрі қарай мәңгі жалғаса да бермек.

Мен еліміздің тәуелсіздік алған 17 жылдық мерейлі мерекесі қарсаңында Ұлы көш нұрлы Нұра жеріне қашан басталып, Нұра топырағына алғаш табан басқандар туралы естелімді айта келе өз жерлестерім мен оралман ағайындарға жүрегімнің түбінде жүрген ойларымды айтапқын.

Нұра жеріне көштің басталуына бірден-бір себепші болғандарды дәл осы күні атап айту керек деп ойлаймын. Олар мыналар еді. Кезінде Амантау кеншарының басшысы болған (қазір де Пржевальское шаруашылығы) Ықсан Балтабайұлы Тәттібаев, Нұра кеншарының басшысы болған Баян Жаркеев, Балықтыкелдің басшысы болған Сапар Ержұмановтар. Осы үш азамат 1991-жылы тамыз айында Монголияның Байөлке аймағына іс сапармен барып, көшіп келуге ниетті ағайындарды қарастырып жүрген жерінде мен бұйрықша кездесіп қалып, кеншар басшыларының қажетіне сәйкес әрқайсысына 15-тен жаңа тауып, тіркеу арқылы көші-қонды ұйымдастыру жұмысына кемектесе отырып, өзім де бірге көшіп едім. Сол уақыттан кейін 1992-1993 жылдары Нұра аудандық көші-қон үкілі болып жоғарыдағы кеншарларға және де Дон, Пржевал, Жараспай т.б. ауыл, кеншарларға келем деушілерді тіркеп көші-қон жұмыстарымен айналысып жүрдім.

Аллаға шүкір ата-жұртқа оралу күні бүгінге дейін жалғасуда. Ол кезде туылып келген балалар азаматтар болып, үлкендері қартайып, алды зейнеткерлікке жетіп дегендей біреуден ілгері, біреуден кейін тіршілік құрып, атажұртқа сіңіспеміз. Біз Ұлы көшті бастап, кіндік қанымыз тамған атамекенімізден ризамыз. Бұл тарихи игі шара тағы да елбасымыздың көрегендігінің белгісі деп түсінеміз.

Көшіп келген соң барлық мүмкіншіліктер жасалып, азаматтыққа да қол жеткізіп, Егемен еліміздің халқы болдық. Осы мүмкіншіліктерді жасаған жоғарыдағы үш кеншар басшысы, әсіресе Ықсан Балтабайұлы, аудан әкімі болған Думан Ахатұлы, Дауылбай Мейрамулы, әкім орынбасары болған Адиша Кенекбайқызы, «Нұра» газетінің редакторы болған Дыбыс Жыржысұлы, Тілдер бөлімінің бастығы болған Тыныбек марқұм, журналист Дәулетбек Әкімбекұлы т.б. азаматтарға олардың ұрпақтарына шексіз алғысымды білдіремін.

Атажұртқа оралып Нұра жерінде өмір кешіп

«Ұстаздық еткен жалықпас...»

Өткен аптада облыстық Тілдерді дамыту басқармасының ұйымдастыруымен Жас зерттеушілердің шағын ғылым академиясы, Балалар мен жеткіншектер сарайы, «АТАМЕКЕН» ұлттық телім-тәрбие орталығы Тәуелсіздіктің он жеті жылдығына орай «Туған жер — тұғырын, туған тіл — қадірін» атты этнопедагогикалық ғылыми-зерттеу жұмысы байқауын өткізген болаты. Аталмыш байқауға облысымыздың түпкір-түпкірін аяқ аудандары мен қанаттас қалаларынан орта мектеп оқушылары қатысып, өз бақтарын сынып, Тәуелсіз Қазақстандағы ғылым мен білімнің қалай дамып жатқандығын көрсетті. Бүгінде әлем мойындаған дана Абай, дара Абайша айтатын болсақ: Болмасан да ұқсап бақ, Бір ғалымды көрсеніз. Дүние де өз, мал да өзі, Ғылымға көңіл бөлсеңіз, -демекші дәл бүгінгі танда жаһандану жан алқымнан алып тұрған шақта, мәдениеттің көрілік шағы өркеніет деген философиялық тұжырымды ұстанатын болсақ өркеніеттер қақтығысына шыдас беретін, Елбасымыз біздің алдымызға қойып отырған бәсекеге қабілетті ғылым мен білімді дамытуымыз керек. Ертеде халық даналығы «Егер сен тұтас болашағыңды ойласаң бала өсір, адам тәрбиеле», -деген екен. Демек дұрыс бағыт ұстандық. Біз еліміз бен жеріміздің дамуы үшін, халқымызды әлем тануы үшін ғылым мен білімге шындап ден қойғанымыз жөн. Аталған байқауға Нұра ауданы да өз өрендерін түрлі секциялар бойынша дайындап қосқан болатын. Жалпы аудан бойынша сегіз орта мектептің оқушылары облыстық деңгейде бақтарын сынамаққа барған болатын. Осы мектептердің ортасында Киевка кентінде орналасқан жалғыз қазақ мектебі Киевка №2 қазақ орта мектебі атынан аталған мектеп директорының ғылыми істер және инновация бойынша орынбасары Түсіпов Байбол Кенгезұлының жетекшілік етуімен 8 «а» сыныбының оқушысы

жатқан біздер Нұра халқына ризамыз. Қоршады көмектесті. Қиын-қыстау басталған кезде бізге қолұшы беріп жұмыспен қамтып, болашақ ұрпақтарымызды оқытып тәрбиелеуге жәрдемдесті.

Келген азаматтар мамандықтары бойынша кәсіптеніп жүр. Мысалы: мен өзім Кеншар кәсіподақ ұйымының төрағасы, алғашқы әскери дайындық пәнінің мұғалімі болсам, жерлесім Орынтай Қантарбайұлы есепші, ауылшаруашылық бөлімінің бастығы, Білгішбайқызы Гүлнар — хореограф, «Балдәурен» балалар би ансамблінің жетекшісі, Әзірахметұлы Сүлеймен хирург, Баршын ауылының бас дәрігері, Қапсеметқызы Еркегүл балалар дәрігері, Шәмей Білгішбайқызы газетте тілші, Қабдай Шәкірұлы қазақ тілі мен әдебиетінің мұғалімі қызметтерін атқарған болса, біздің ұрпақтарымыз тек Киевка №2 қазақ орта мектебінде оқып, білім алғандарын санамаласақ көбісі жоғары оқу орындарына түсіп, оны ойдағыдай тәмамдап, мамандықтары бойынша еліне еңбек етіп, өз үлестерін қосуда. Олар мыналар: Орынтайұлы Қайратбек — мамандығы физик, жеке кәсіпкер, Әзірахмет Әсейхан Киевка №3 мектебінде география пән мұғалімі, Сейіт Ақгүл — Саран қаласындағы Абай атындағы техникалық-гуманитарлы колледжде информатика-физика пәнінің мұғалімі, Әзірахметқызы Бақытжан — әлеуметтік қызмет маманы, телемедицина инженері, Сейітқызы Ақмарал — информатик-математик, ЭВМ-операторы, Орынтай Март — информатик тәртізді қызметтерді ойдағыдай атқарып, өз үлестерін қосуда.

Осы орайда құрметті жерлестер біз одан да әрмен қарай елімізге, облыс, аудан, ауылымызға өз қолымыздан келетін іс-шаралар, әсіресе Кеңес дәуірінде ұмтылып кеткен салт-дәстүр, қолөнер, басқа да шығармашылық мүмкіндіктерімізді бұрынғыдай бір жеңнен қол, бір жағадан бас шығара отырып, қажетті кезде көрсетіп тұрсақ нұр үстіне нұр болар еді.

Елбасының 2008 жылғы жолдауында «Тарихи ата жұртына көшіп келу үшін оралмандарға бөлінетін жыл сайынғы квотаны 2009 жылы 5 мың отбасына дейін ұлғайтып, жылына 20 мың отбасына жеткізіміз керек» - деп ерекше айтылған еді. Болашақта 2020 жылға дейін көші-қон үрдісі екпінді түрде жалғасатыны белгілі. Оған біздің ауданымыздың қосар үлесі анық. Сондықтан жаһандан кө: іп келетін оралман ағайындарымызды атажұртқа бейімдеуде сіз бен біз әкімшілік ұйымдармен бірлесіп отырып жұмыс жасауымыз қажет.

Өйткені еліміздің тәуелсіздікке тән нышандары мен рәміздері, бекітілген бекем шекарасы, ұлан-байтақ жері мен байлығы, ар-ожданшайды болған Ана тілі, оны қолдап-қорғаушы Ата заңы болуының өзі ежелгі арман, қол жеткен мұратымыз емес пе?!

Сейіт Құдакелдин.

Қуанышбек Мақпал Азатқызы да «Туған өлке тарихы» атты ғылыми-зерттеу жұмысын апаған болатын. Ғылыми жұмыстағы басты жаңалық Негізгі бөлімде аудан тарихын хронологиялық тұрғыда қарастырса, негізгі бөлімінің екінші тармағында Киевка кентінің тарихы атауы мен басқа да топонимикалық атауларға тоқталған, негізгі бөлімінің үшінші тармағында аудан бойынша тарихи-мәдени ескерткіштердің тарихы мен этнографиялық материалдарды жинастыру арқылы ауданымыздағы Теңіз өңірінде этнографиялық ауылдар мен этнотуризм бағыттарын ұйымдастыру арқылы өңірдің әлеуетін арттыру. Жалпы осындай маңызды мәселелерді көтерген бұл жұмысты қорғау да оңайға соқпаса анық, қорғауға берілген жеті минут уақыттың үш минутін еділ қазылар алқасы кесіп тастаса да, ақпараттық технологиялармен дайындалған материалдарды көрсете аламыз да оқушы өзінің тандауымен мен мақсаткерлігінің, өзіне-өзінің сенімділігінің арқасында он сегіз оқушының ішінен үшінші орынды жеңіп алды. Сөз орайы келгенде айта кеткен жөн он сегіз оқушының ішінде сезінші сыныптан бастап он бірінші сыныпқа дейінгі аралықтың оқушылары бар. Сондықтан да бәсеке-стік өте жоғары болды. Соған қарамастан Мақпал Азатқызы тағы да Абайша айтатын болсақ: Жасымда ғылым бар деп ескермедім, Пайдасын көре тұра тексермедім. Ер жеткен соң түспеді ұсымыа, Қолымды мезгілінен кеш сермедім, -деп өкініп қалмайтындай өзіннің бойындағы қабілет қарымын байқап, облыстық деңгейдегі байқауда тиісті деңгейден көріне білді. Байқау қорытындысын шығарған басқарма басшылары жеңімпаздарға бағалы сыйлықтар мен дипломдар табыс етсе, жетекшілеріне арнайы куәліктер мен кітаптар сыйлады.

Р.Темірбаева, Киевка №2 қазақ орта мектебі оқу ісінің меңгерушісі

Районный отдел по делам обороны отмечает юбилей

Практически сразу же после обретения Казахстаном независимости началось формирование Вооруженных Сил республики. Казахстан объявил себя безъядерной державой и начал создавать свою армию, исходя из оборонительной концепции. В одном из посланий того периода Глава государства Н.А. Назарбаев в обращении к народу упоминает: «Мы должны построить сильную современную армию... Характер задач, которые стоят перед нашей армией, совсем иной, чем десять лет назад... Особого внимания требует состояние Вооруженных Сил».

Сегодня, ощущая заботу государства, казахстанцы отвечают на нее конкретными делами. Армия с непоколебимыми показателями подошла к празднованию очередных годовщин нашей Конституции и принятия Декларации о независимости РК. А на страже их как раз и стоят Вооруженные силы.

В настоящее время армия, по сути, становится началом карьеры молодых людей. Даже частные фирмы предпочитают брать на работу тех, кто прошел военную службу. И это понятно: человек научился переносить тяготы и лишения, психологически более готов к жизни, чем его ровесники на «гражданке». Военная среда ограждает от многих вредных привычек, формирует сознание человека, смекалку, находчивость. Солдат познает, что такое плечо товарища, учиться чувству ответственности, взаимопомощности с коллективом.

Но все это происходит уже в армии. До нее молодые люди проходят призывную комиссию, чем занимаются только отделы по делам обороны или как мы привыкли их называть – военкоматы. 25 декабря районному военкомату, который в декабре 2004 года переименован в отдел по делам обороны Нуринаского района – исполняется 70 лет. А это уже целая история.

Вряд ли кто усомнится в нужности и важности военных комиссариатов. Большую работу они вели перед Великой Отечественной войной и поистине титаническую – в военные годы. В год начала войны районному военкомату исполнилось три года. За это время его сотрудники наладили учет рядового и сержантского состава призывников, командиров зарза. Они точно знали, сколько в районе механического транспорта и лошадей, сосчитали количество обозов, упряжки и даже тары. Война выдвигала свои требования, и многое перестраивалось на военный лад. За проведенный призыв с 1 июля по 1 августа 1941 года, за организацию постановки лошадей, повозок и упряжи среди немногих в области был поощрен второй военком Нуринаского района Китаев, сменивший в этом году военного комиссара Г.Ф. Баранова, стоявшего у истоков военкомата района. Оба имели воинское звание политрука.

Позже в центральном Казахстане начинается формирование стрелковых дивизий: 29-й, 310-й, 387-й, которые отличались под Сталинградом и Ленинградом, на Курской дуге и в Крыму. И здесь роль военкоматов была довольно значительной, а призывом в эти дивизии занимались в районе военкомы А.М. Россы, старший лейтенант и Д.И. Чарыков, лейтенант. И если в первые годы каждый военкомат самостоятельно отправлял своих призывников, то с июня 1943-го года в соответствии с приказом был создан областной сборный пункт для отправки призывников организованно. На фронт был отправлен каждый седьмой житель области.

Воевали и работники военкоматов. Так первые послевоенные восемь лет с 1946-го по 1954-й поровну поделили между собой майор Д.Г. Бессудистый и подполковник Ф.И. Кубарев. Оба были участниками военных событий и награждены орденами Отечественной войны, орденами Красной Звезды, медалями за победу над Германией, XXX лет Советской Армии и Флота и др.

В 1955-м году сменилось два военных комиссара: Ф.А. Малюштан и И.И. Сахаров, последний из которых проработал до 1958-го года, передав пост А.К. Колташеву, занимавшего должность в течение 9 лет. На следующие пять лет военным комиссаром был назначен наш земляк Б.Сагындыков, которого сменил в 1972-м году Д.И. Аксарин. Все вышеперечисленные военкомы начиная с В.И. Кубарева служили в звании подполковника. Дальше в течение 15 лет шли майоры: А.К. Рошин, А.В. Зенин, В.С. Исаенко, В.Г. Каныгин, А.С. Каменев, которых вновь сменили два подполковника – А.Н. Золин и С.А. Рымар, уволенный в запас по причине болезни в 1996-м году. На его место приходит майор Ж.Е. Ашимов, который уже спустя два года передает дела капитану М.Б. Ахтаеву. Заслуга последнего – здание военкомата, каким мы видим его сегодня, полная реконструкция и прекрасное внешнее оформление.

Наталья Шевченко

Кстати, это уже третье здание за всю историю существования военкомата. И его сегодняшний вид полностью соответствует новому статусу – отделу по делам обороны Нуринаского района, где достаточно места и для нормальной ежедневной работы сотрудников и для призывной комиссии. За последние годы здесь построен гараж, своими силами, а именно руками Огневого Федора за счет средств департамента по делам обороны оборудованы кабинеты и призывной пункт, в чем немалая заслуга районного акимата и нынешнего комиссара – майора Кайролла Шариповича Жолболдина.

Именно он в настоящий момент призван строго следить за выполнением основных задач отдела – отборе военнообязанных и их мобилизации; ведения учета и бронирования прапорщиков, мичманов и сержантов запаса; отборе желающих военнослужащих запаса для прохождения службы по контракту; отборе юношей для поступления в высшие военные учебные заведения, кадетский корпус ВС РК; учета техники хозяйствующих субъектов и частных владельцев и многое другое, связанное с военной подготовкой. Вся работа строится на тесном сотрудничестве с отделом внутренних дел, аппаратом акима района, сельскими округами в части призыва и мобилизации граждан, а также с такой службой, как телекоммуникация, которая помогает им во время учебных занятий, подключая на время дополнительные телефоны.

За всем этим стоят военнослужащие, служащие и просто рабочие слаженного и хорошо организованного коллектива, каждый из которых выполняет доведенное задание с полной отдачей, как того требует время. Дисциплина здесь, можно сказать, военная и женщины поднимаются по тревоге наравне с мужчинами. Кстати, это единственное место, где в дежурной части вы всегда встретите женщину, а при телефонном звонке услышите четкий ответ на государственном языке, несмотря на то, какой бы другой национальности не была дежурная.

Год от года в коллективе происходят некоторые изменения, кто-то уходит, а кто-то, наоборот, устраивается. Однако, как и в любой другой организации здесь есть свои старожилы, проработавшие более десятилетия и ставшие свидетелями многих преобразований. Среди наиболее преданных любимому делу нельзя не назвать Валентину Никифоровну Смигун, совсем недавно ушедшую на заслуженный отдых после 30-летней деятельности, Клавдию Федоровну Тимофееву, проработавшую здесь 34 года и Надежду Андреевну Матюх.

Валентина Егоровна Демиденко – начальник группы с офицерами запаса и кадрами пришла в военный комиссариат 20 лет назад. Немного позже нее в коллектив влилась Тамара Николаевна Пенькова, занимающая должность начальника секретной части. Обе настолько прикипели к своей работе, что уже давно стали наставниками не для одного поколения молодежи.

Немалый багаж знаний и за плечами Алтыншаш Омиргожевы Оспановой, Выры Магомадовой, Калкаш Ашкеновой, Светланы Завгородней, Ольги Гуляевой, Надежды Петриченко, Елены Васильевой, Тлектес Балмакаевой. Каждая из них относится к своим обязанностям с большой ответственностью. Нельзя не отметить и слаженную деятельность военно-учетного стола, в котором от местных органов работают Аймаш Канапина и Бану Кукунова. Свой вклад в ежедневную работу вносят и рабочие, водитель, бухгалтер, инженеры по учету, сторожа и техработники. Здесь живут одной семьей, выполняя одно общее дело.

Все военнослужащие награждены юбилейной медалью «10 лет Вооруженным Силам РК» и «10 лет безупречной службе», принимают активное участие в областных учениях по территориальной обороне. Так, например, в сентябре этого года проведены республиканские военно-экономические учения на территории г. Караганды с подразделениями территориальной обороны, целью которых было обучение органов управления области, частей ВС РК к функционированию в условиях военного положения и решению задач организационной системы территориальной обороны. В ходе проведения занятий по подготовке с подразделениями территориальной обороны военнообязанным Нуринаского района дана высокая оценка: пять военнообязанных награждены грамотами акима района, пять – благодарственными письмами. Каждый показал свою грамотность, эрудированность, сноровку и готовность к защите Отечества.

В канун 70-летнего юбилея со дня образования районного военного комиссариата хотелось бы пожелать этому дружному коллективу и всем пенсионерам только мирного неба над головой, больших трудовых успехов и новых достижений, взаимовыручки, крепкого здоровья и прекрасного нового настроения.

Мерген Жауырма

Тәуелсіздікті нығайту үшін күрес – елге тиген үлес

Өткен аптада аудандық Мәдениет және тілдерді дамыту, аудандық білім беру бөлімдері мен Мәдениет үйінің қызметкерлері Ә.Ахметжанова мен Ж.Алшынбаеваның ұйымдастыруымен еліміздің Тәуелсіздік күні мерекесіне орай «Топ жарған елім – он жетіде» атты көркем сөз оқу шеберлерінің байқауы өтті. Байқаудың мақсаты: Отанға деген сүйіспеншілік, ел тарихы мен мәдениетін құрметтеу, мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту халық арасынан талантты жастарды табу.

Ешбір байқау мен сайыс әділ де шыншыл қазылар алқасыз өтпейді. Сондықтан қазылар алқасын атап айтсақ: қазылар алқасының төрағасы Мәдениет үйінің қызметкері, хореограф Мұқаш Дәулет, аудандық білім беру бөлімінің әдіскері М.Д. Мұхамедина, ішкі саясат бөлімінің жастар ісі жөніндегі маманы Ж.Д. Барпаров, аудандық «Нұра» газетінің тілшісі А.Н. Шомбинова тағайындалды. Байқау екі бөлімнен тұрды. І-ші бөлімде сайыскерлер өздерін таныстырып, тақырыпқа сай белгілі автордың шығармасын мәнгерлеп оқыды. Өзіміздің жерлесіміз, ақын Махмет Темірұлының дастандары мен атақты жазушы М.Шахановтың «Желтоқсан тағлымы», Ж.Молдағалиевтің «Мен қазақпын» өлеңдері көптеп оқылды. Сонымен қатар, М.Мақатаев, Қ.Мырзалиев, Р.Ниязбек, Қ.Әлемқұлов, Ғ.Қайырбековтердің де шығарма-

лары тыс қалған жоқ. Бірақ екінші орай кейбір талапкерлер тапсырманы дұрыс түсінбегендіктен бе? іштерінде байқаудың талаптарын бұзғандары болды. Алғашқы бөлімде 30 сайыскер қатысып, одан қазылар алқасының шешімімен 7 талапкер іріктелініп, келесі бөлімге өтті. Екінші бөлімде сайыскерлер еркін тақырып болғандықтан өздерінің қалаған өлеңдерін жатқа айтты.

Содан «Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар» дегендей ең мықты, нағыз көркем сөз шеберлері, сөз құдіретін жете түсініп, тыңдаушысына дұрыс жеткізе білгендер тандалып алынды. Олар мыналар: Бас жүлдені аудан мен облыс көркем сөз оқу шеберлері байқауының жеңімпазы Монай Құлынтай (Пржевал), І-ші орынды Берлібекова Динара (Изенді), ІІ-ші орынды Ерсейітова Динара (КОМ №2), ІІІ-ші орынды Мұқатай Оразалин (К. Мынбаев) иеленді және көрермендер кезайымы болып Репп Галина (Заречное) атанды.

Жеңімпаздарға аудандық Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің атынан мақтау қағаздары мен сыйлықтар табыс етілді. Аудандық байқауда жүлделі орындарға ие болғандар облысқа жолдама алды.

Олардың алдағы сыннан мүдәрмей өтіп, жеңіспен оралуларына тілектеспіз.

Айнұр Нұрдаулетқызы.

Менің тағдырым - менің елімнің тағдырында

Желтоқсан айының 11-ші жұлдызында аудандық лицей филиалында Тәуелсіздік күніне орай аудандық кітапхананың ұйымдастыруымен кездесу-кеші өтті. Бұған лицей студенттері мен оқытушылары, ішкі саясат бөлімінің жастар ісі жөніндегі қызметкері Ж.Барпаров қатысты.

Кездесу кеші өзінің тақырыбына сай, яғни тәуелсіздігімізге қалай жеткендіміз, қандай қиыншылықтарды басымыздан өткергендіміз және «Ұлтым, жұртым» дегенде оттай маздаған, шоқтай қоздаған жүректің намыстары жүйдіріп, толассыз тартыс пен күрес жүргізіп, қараңғыдан мәңгілік жарыққа ұмтылуды көздеген Қайрат, Ляззат, Ербол сынды жастарымыз ұлты үшін елімізге басын тіккен ерліктері мен баатырлықтары туралы айта отырып, өсімізге қайта түсіртті.

Содан кейін Өз туған елінің нағыз патриоттары,

келешектегі жарқын болашағы ретінде қатысушы жастардан Отан денеміз не? 10 жылдан кейін Қазақстанды қандай болады деп елестетесіздер? 1986 жылғы желтоқсан оқиғасы жайлы не білесіздер? сияқты сұрақтар қойылып, оған тиісті жауаптар қайырылды. Сонымен қатар аудандық кітапхана қызметкерлері кітапхана қорында желтоқсан оқиғасына қатысты екі тілде де әдебиеттер барын және келіп оқыймын деушілерге есіктерінің әрдайым ашық екенін айтты.

Еліміздің егемендік күніне арналған кездесу кеші лицей студенттерінің ұйымдастырған концертпен өзінің жалғасын тапты. Соңында аудандық лицей филиалының директоры А.Көмекбаев осы кешті ұйымдастырушыларын және келген қонақтарды мерекемен құттықтап, өз ризалығын білдірді.

Өз тілшімізден.

Қ ұ т т ы қ т а й м ы з !

Щербакон ауылының тұрғындары Қуанышев Болыспек пен Айнұрды немерелері Болыспек

Аян Еркебұланұлының 1 жасқа толған туған күнімен шын жүректен құттықтаймыз. Зор денсаулық, ұзақ өмір, талмас қанат, өмірің бақыт пен қуанышқа толы болсын.

Басталды енді ғана құлыншағың, Сәл нәрсеге сүрінген ұрыншағым. Бір жасқа жеттің бүгін тай-тай басып, Туған күнің құтты болсын, құлыншағым.

Қасында атаң-әжең, әкең менен анаң болсын, Қашанда жарқыраған заман болсын. Отбасының базары, думанындай, Бәрінен де Аянжан аман болсын!

Ізгі тілекпен: Олжабай, Айгүл, Нұржан және Торғаевтар әулеті.

Киевка кентінің тұрғыны, қадірлі де ардақты, сүйікті де салмақты әкешіміз Жолболдин Қайролла Шәріпұлын туған күнімен және де езі басқарып келе жатқан аудандық қорғаныс істер жөніндегі бөлімнің құрылғанына 70 жыл толуымен шын жүректен құттықтаймыз! Отбасыңызға амандық, ұжымыңызға зор денсаулық, баянды бақыт, бірлік және қызметте үлкен табыстарға жете беріңіздер деп тілей отырып, мына жыр жолдарын арнаймыз.

Мәртебең биік болып ел ішінде, Кеп болсын алар биік, жеңісің де, Тілегіміз, ардақты жан, зор денсаулық, Бейнеттің зейнетін кер жемісін же Туыс-туған әулеттің тірегісің, Сіз боласыз мақтанш, тілеуіміз. Өрқашанда аман боп, Періштенің құлағына шалынсын тілегіміз!

Тілек білдірушілер: жұбайы-Нұрғұл, балалары: Мөлдір, Әбілқадим, Сұлтанмахмұт

Вниманию населения!

В соответствии с требованиями п. 2 ст.13 Закона Республики Казахстан «О Национальных реестрах идентификационных номеров» от 12.01.2007 года его реализация органами юстиции начинается с июля 2007 года.

Индивидуальный идентификационный номер ИИН- уникальный номер, формируемый для физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя, осуществляющего деятельность в виде личного предпринимательства.

Национальный реестр индивидуальных идентификационных номеров – информационная система, предназначенная для осуществления регистрационного учета индивидуальных идентификационных номеров.

Документами с индивидуальным идентификационным номером являются:

- свидетельство о рождении;
- документы, удостоверяющие личность: паспорт гр. Республики Казахстан, удостоверение личности, вид на жительство иностранца в Республике Казахстан, удостоверение лица без гражданства;
- свидетельство налогоплательщика для иностранцев и лиц без гражданства в случае отсутствия документов Республики Казахстан, удостоверяющих личность;

Идентификационный номер применяется при:

- регистрации актов гражданского состояния;
- выдаче документов, удостоверяющих личность;
- государственной регистрации объектов недвижимого, движимого имущества, а также иных объектов, приравненных к недвижимым вещам;
- осуществлении платежей и переводов денег, в том числе при перечислении обязательных пенсионных взносов и социальных отчислений, а также исполнении налоговых обязательств;
- открытии и ведении банковских счетов в банках и организациях, осуществляющих отдельные виды банковских операций;
- выдаче документов разрешительного характера;

тера;

- выдаче документов регистрационного характера;
- выдаче военного билета, удостоверение личности офицера;
- статистическом учете;
- осуществлении внешнеэкономической деятельности;
- регистрации избирателей на выборах и участии в республиканских референдумах;
- ведении информационных систем центральных государственных органов и иных государственных учреждений;
- государственной регистрации (перерегистрации) юридических лиц или учётной регистрации;
- государственной регистрации (перерегистрации) индивидуальных предпринимателей;
- других случаях, установленных законодательными актами Республики Казахстан.

Регистрация либо прием обращения физического и юридического лиц для формирования идентификационного номера осуществляется:

- по месту жительства для граждан Республики Казахстан;
- по месту пребывания, по месту нахождения для юридических лиц (филиалов и представительств), в том числе для юридических лиц – нерезидентов, осуществляющих деятельность в РК через постоянное учреждение.

Создание и ведение национальных реестров идентификационных номеров, формирование идентификационного номера осуществляются в соответствии с принципами законности, единства, обязательности, уважения и защиты прав и свобод граждан, конфиденциальности, обеспечения целостности и сохранности электронных ресурсов, т.е. сведения, содержащиеся в национальных реестрах идентификационных номеров, не подлежат разглашению, за исключением случаев, предусмотренных Законом.

В.ВИДИКЕВИЧ,
главный специалист управления юстиции Нуринаского района.